

Sygn. akt III Ca 464/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Lucyna Morys - Magiera

SR del. Jolanta Zarzycka

Protokolant: Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku Ł. J.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 17 grudnia 2012 r., sygn. akt I Ns 481/12

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;**

3. **nakazać pobrać od wnioskodawczynie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 2.269,85 zł (dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym.**

SSR del. Jolanta Zarzycka SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 464/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie Ł. J. wniosła o ustanowienie na nie-ruchomości stanowiącej jej własność położonej w R. składającej się

z działki geodezyjnej o numerze 342/68, dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadzi księgą wieczystą nr KW (...) służebności przesyłu polegającej na utrzymaniu linii energetycznej, prawie do jej konserwacji i napraw na rzecz każdego właściciela urządzenia przesyłowego – linii energetycznej średniego napięcia zlokalizowanej na w/w

nieruchomości oraz zasądzenia na jej rzecz od uczestniczki postępowania (...) Spółki Akcyjnej w G. (obecnie (...) Spółka Akcyjna

w K.) jednorazowej kwoty z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

W uzasadnieniu wniosku twierdziła, że przez jej nieruchomość przebiega linia energetyczna należąca do uczestniczki postępowania i zachodzi potrzeba unormowania tego stanu poprzez ustanowienie służebności przesyłu.

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna

w K. wносиła o oddalenie wniosku oraz zasądzenie na jej rzecz

od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania.

Zarzuciła, że brak jest podstaw do ustanowienia służebności przesyłu,

gdyż przysługuje jej tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni w postaci nabytej przez jej poprzednika prawnego Skarb Państwa służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd Rejonowy w Raciborzu w postanowieniu z dnia 17 12 2012r. oddalił wniosek i orzekł o kosztach postępowania.

W ustalonym stanie faktycznym, w motywach orzeczenia, jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał regulację art. 305¹⁻⁴ k.c., a następnie dokonując oceny poczynionych ustaleń uznał, iż w wyniku nabycia przez poprzednika prawnego uczestniczki postępowania w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, posiada ona obecnie tytuł prawny

do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni i ustanowienie na jej rzecz służebności przesyłu nie jest konieczne do właściwego korzystania przez nią z tej nieruchomości.

O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.c. w zw. z § 8 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat

za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 461).

Orzeczenie zaskarżyła **wnioskodawczyni E. J.**, która wносиła o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania bądź o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku i zasądzenie na jej rzecz na rzecz uczestniczki postępowania kosztów postępowania.

Zarzuciła, że nie rozpoznano istoty sprawy oraz że istnieje sprzeczność pomiędzy poczynionymi ustaleniami a treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, będąca skutkiem naruszenia przy ferowaniu postanowienia regulacji art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nasuwający zastrzeżenia

z punktu zasad logicznego rozumowania i wnioskowania, gdyż przy uwzględnieniu tych zasad nie sposób bowiem uznać, iż uczestnik postępowania wykazał, że przedsiębiorstwo państwowe w imieniu Skarbu Państwa a następnie uczestnik posiadali służebność gruntową w swej treści odpowiadające służebności przesyłu oraz że doszło do przeniesienia posiadania służebności ze Skarbu Państwa

(w imieniu którego władztwo wykonywało przedsiębiorstwo państwowe) na uczestnika wraz z przeniesieniem wszystkich nieruchomości i całej infrastruktury przedsiębiorstwa.

Ponadto zarzucił, że naruszono prawo materialne, regulacje:

- § 55 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 02 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlano – montażowych (Dz. U. nr 47, poz. 401) w zw. z art. 237 (15) § 2 Kodeksu pracy poprzez jego pominięcie, co spowodowało przyjęcie przez sąd orzekający, iż było możliwe skuteczne złożenie przez uczestniczkę postępowania zarzutu zasiedzenia co do całości wnioskowanej służebności pomimo tego, iż wnioskodawca żądał ustanowienia służebności z uwzględnieniem strefy wyłączonej z zabudowy na podstawie w/w przepisów, zaś przez wzgląd na datę ich wejścia w życie jak również przeznaczenia nieruchomości na cele budowlane uczestnik postępowania ani jego poprzednicy prawni nie mogli służebności w zakresie tej strefy zasiedzieć,

- art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i interpretację, co doprowadziło do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie uczestnik (jego poprzednicy prawni) pozostawali w dobrej wierze,

- art. 305¹ k.c. poprzez jego pominięcie co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do zasiedzenia służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu na rzecz uczestnika (jego prawnego poprzednika),

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna

w K. wnosila o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz

od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenie wnioskodawczyń,

a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę (w kontekście dokonanej przez oceny prawnej zarzut apelacji nie rozpoznania istoty sprawy jest całkowicie nieuzasadniony).

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia wiarygodnych źródłach dowodowych i co należy podkreślić w istocie nie były kwestionowane w apelacji (w ramach podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia

art. 233 § 1 k.p.c. skarżąca istocie kwestionuje oceną prawną Sądu Rejonowego dotyczącą nabycia przez Skarb Państwa służebności gruntowej o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu, a następnie nabycia jej przez uczestniczkę postępowania

w drodze sukcesji prawnej).

W oparciu informacje zawarte o opinii biegłego M. S. uzupeł-

niono podstawę faktyczną orzeczenia dodatkowo ustalając, że od czasu posadowienia linii energetycznej na nieruchomości wnioskodawczyni nie zmienił się jej zakres fizycznego oddziaływania na tę nieruchomość (wyjaśnienia biegłego M. S. złożone na rozprawie w dniu 7 10 2014.).

Z tych też względów Sąd odwoławczy z powyższą modyfikacją przyjął

za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Uczestniczka postępowania podniosła w toku postępowania formalny zarzut nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, którego uwzględnienie stosownie do regulacji art. 305² § 2 k.p.c. czyni wniosek bezzasadnym (ustanowienie służebności przesyłu nie jest konieczne dla właściwego korzystania przez uczestniczkę postępowania z posadowionych na nieruchomościach wnioskodawczyń urządzeń przesyłowych).

W postanowieniu z dnia 22 05 2013r. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że przed wejściem w życie regulacji art. 305¹ - 305⁴ k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz że okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie tej regulacji podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności (III CZP18/13, OSNC 2013/12/139).

Z poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych (nie kwestionowanych przez skarżącą wynika), że linia energetyczna została posadowiona na nieruchomości wnioskodawczyni przez władze niemieckie w latach 1918-1920.

Od zakończenia drugiej wojnie światowej stała się ona własnością Skarbu Państwa i do chwili obecnej jest ona nieprzerwanie używana i konserwowana, a zakres jej oddziaływania na nieruchomość skarżącej nie uległ zmianie.

W konsekwencji tego na nieruchomości powstał stan prowadzący do zasiedzenia powyższych służebności i tym samym rozpoczął biec przewidziany w obowiązujących wówczas regulacjach prawnych termin ich zasiedzenia.

Jego długość uzależniona była od istnienia dobrej lub złej wiary posiadacza służebności.

Istniejące w tym czasie regulacje prawne (od chwili wejścia w życie Kodeksu cywilnego regulacja art. 7 k.c.) statuowały domniemanie dobrej wiary posiadacza służebności gruntowej, które stanowiły wyjątek, legem specialis względem regulacji dotyczących ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) i zdejmowały z niego ciężar dowodu jej istnienia, a dowód przeciwny obciąża podmiot który domniemanie to kwestionuje (por. post. SN z dnia 6 lutego 1998 r., I CKN 484/97, Lex nr 50540).

W materiale sprawy przyjąć należy - dzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji - iż wejście Skarbu Państwa w posiadanie służebności odbyło się w dobrej wierze.

Zagadnienie to nie ma jednak większego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż Skarb Państwa posiadał ją przez okres ponad 30 lat, przez co do zasiedzenia przez niego służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu niewątpliwie doszło jeszcze przed uchyceniem z dniem 1 01 1989r. regulacji art. 128 k.c. statuującego zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, a skarżąca nie wykazała w toku postępowania, że wcześniej doszło do przerwania stanu prowadzącego do jej zasiedzenia w sposób określony w art. 123 § 1 k.c. w związku z art. 175 k.c.

Nabyta przez Skarb Państwa służebność była następnie przedmiotem sukcesji poprzedników prawnych uczestniczki postępowania, by ostatecznie wejść do jej

majątku.

Dla rozstrzygnięcia sprawy nie znaczenia wejście w życie - przywołanych

w apelacji - regulacji § 55 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 02 2003r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlano - montażowych (Dz. U. nr 47, poz. 401) i art. 237 (15) § 2 Kodeksu pracy.

Regulacje te dotyczą bowiem skutków prawnych fizycznego oddziaływania linii energetycznej na nieruchomość, nie mają one zatem wpływu na zakres fizycznej ingerencji posiadacza służebności w nieruchomość obciążoną (ten - zgodnie z opinią biegłego - nie uległ zmianie od czasu posadowienia linii energetycznej na nieruchomości skarżącej) i co za tym idzie na zakres przynależnego uczestniczce postępowania prawa do korzystania z nieruchomości skarżącej (ograniczenia te mogą jedynie wpływać na wysokość ewentualnego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu).

Z tych też względów uczestniczka postępowania posiada obecnie skuteczne względem skarżącej prawo do władania jej nieruchomością w celu korzystania z posiadanych na niej urządzeń przesyłowych i jak słusznie ocenił Sąd Rejonowy ustanowienie dochodzonej służebności przesyłu nie jest konieczne do korzystania z nich w rozumieniu regulacji art. 305² § 1 k.c.

Czyni to wniosek skarżącej bezzasadnym, co znalazło prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym postanowieniu, przez co apelacja jest nieuzasadniona.

Reasumując zaskarżone postanowienie jest prawidłowe i dlatego apelację wnioskodawczyń jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c.

w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację

art. 520 § 3 k.p.c., biorąc pod uwagę, że w niniejszej sprawie interesy wnioskodawczyń i uczestniczki postępowania były sprzeczne oraz uwzględniając, że skarżące w całości przegrały w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Jolanta Zarzycka SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera